

Učení, které se přizpůsobí člověku. Ne naopak

9.6.2026 - | Univerzita Hradec Králové

Představte si vzdělávací aplikaci, která pozná, kdy člověk potřebuje víc času, kdy by mu pomohla nápověda, kdy ho povzbudit a kdy mu nabídnout jiný typ úkolu. Právě takový systém vzniká na Fakultě informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové pod vedením profesorky Blanky Klímové ve spolupráci se společností Open-IT.cz. Jedná se o projekt TAČR s názvem Metoda a systém vzdělávání, aktivizace a kognitivního rozvoje seniorů (TQ23000281).

Cílem projektu je pomoci seniorům učit se s větší radostí, jistotou a vlastním tempem. Nejde přitom jen o výuku angličtiny. Projekt míří dál: k aktivizaci, tréninku paměti, posílení sebevědomí a smysluplnému využití moderních technologií v každodenním životě. Nový systém propojuje to nejlepší z osobního přístupu lektora a možností digitálního světa. Výuka nemá působit jako anonymní kurz, ale jako živá cesta, která se přizpůsobuje konkrétnímu člověku. Každý senior má jiné zkušenosti, tempo, obavy i cíle. Právě proto je personalizace jedním z hlavních pilířů projektu.

První systematické a zatím pilotní ověřování systému proběhlo v letním semestru, kdy se výuky anglického jazyka zúčastnilo celkem 21 seniorů ve věku od 60 do 75 let. Senioři byli dle svých preferencí a časových možností rozděleni do experimentální skupiny, která se učila právě s pomocí vzdělávací aplikace. Druhá „kontrolní“ skupina pak studovala tradičním přístupem ve třídě, a to každou středu od 10 hodin do 11:30 pod vedením zkušeného lektora anglického jazyka. Nicméně i s experimentální skupinou měla svou mentorku, která se subjektivně věnovala potřebám účastníků a motivovala je v učení. Obě skupiny měly stejné materiály, které obsahovaly pět základních lekcí týkajících se koníčků, rodiny, nakupování, stravování, technologií či počasí. Obě skupiny také prošly před začátkem výuky a po jejím skončení stejnými jazykovými testy, dotazníkovým šetřením o jejich postoji k technologiím a průběžnými dotazníky zaměřenými na samotný proces učení seniorů a jejich motivaci k učení.

„Předběžné výsledky naznačují, že si obě skupiny učení užili a považují kurz za přínosný. Obě skupiny také oceňují empatické a metodické vedení svých mentorů. Zjištění ze skupinových diskusí, které proběhly po skončení projektu také ukazují, že online studující by uvítali více materiálů ke studiu, jako například více interaktivních cvičení či opravu jejich mluveného projevu,“ uvedla profesorka Blanka Klímová.

Již nyní aplikace umožňuje správu uživatelských účtů, možnost importovat vzdělávací obsah, podává základní přehled o studijním pokroku, převod textu na řeč a také prvky umělé inteligence, které pomáhají vyhodnocovat odpovědi uživatelů a nabízet jim podporu. Velká pozornost je věnována bezpečnosti, kvalitě odpovědí i tomu, aby technologie zůstala pod kontrolou a sloužila konkrétním vzdělávacím cílům. Řešitelé však mají řadu dalších námětů na vylepšení aplikace do jejího reálného spuštění v letním semestru 2027.

Projekt má však i vědecký přesah. Už v prvním období se podařilo dosáhnout významného publikačního výsledku. Článek o užitečnosti vzdělávacích aplikací pro výuku cizích jazyků u starších dospělých byl přijat do odborného časopisu *Adult Learning*. Závěry podporují hlavní směr projektu. Dobře navržené aplikace mohou seniorům pomáhat nejen v jazykovém učení, ale při dostatečné intenzitě mohou přinášet i širší krátkodobé kognitivní přínosy.

Závěrem je třeba poděkovat všem těm, kteří se na řešení projektu podílí a také oběma cílovým skupinám, bez jejichž zapojení by projekt nemohl probíhat.

<https://www.uhk.cz/cs/fakulta-informatiky-a-managementu/fim/aktualne/uceni-kttere-se-prizpusobi-clo-veku.-ne-naopak>